

■ Меркаванні

УЧОРА, СЁННЯ, ЗАЎТРА

Многія з тых, хто апошні раз быў у нашай краіне шмат гадоў таму, а цяпер прыехаў сюды зноў, нават не хаваюць здзіўлення: Беларусь проста расквітнела. Мы папрасілі дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў падзяліцца думкамі наконт таго, як змянілася краіна за апошнія дзесяцігоддзі і якія змены чакаюць яе ў найбліжэйшай будучыні.

Мікалай Іванчанка, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па пытаннях экалогіі, прыродакарыстання і чарнобыльскай катастрофы:
— Беларусь у параўнанні з 1990-мі гадамі стала відавочна больш прыгожай. Яе нельга не палюбіць! Краіна ўжо мае пэўны вопыт, але ён не робіць яе «старой» — наадварот, яшчэ больш прыцягальнай. Пацвярджэнне гэтаму — нашы гарады і вёскі, нашы дарогі, лясы, палі, нашы людзі.

Калі казаць пра будучыню, то ўпэўнены, Беларусь будзе прыгажэць і надалей. Беларусы — горды і незалежны народ. Цяпер з кожным годам мы ўсё лепш гэта ўсведамляем. Паступова кожны з нас зразумее, што і наш асабісты дабрабыт, і дабрабыт краіны залежаць толькі ад нас саміх. Насельніцтва Беларусі з часам будзе павялічвацца, жыццё будзем лепш. Мы ўсё далей адыходзім у часе ад цяжкіх, страшных гадоў — ад ваеннага ліхалецця, пасляваеннай разрухі... Наш народ сапраўды паўстаў з попелу.

Дзмітрый Шаўцоў, член Пастаяннай камісіі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы:
— Змен у сферы медыцыны адбылося вельмі шмат. Напрыклад, у 2000 годзе сітуацыя з медыцынскай дапамогай, медыцынскім абсталяваннем была зусім іншай. Тады вельмі актыўна развіваліся прыватныя медыцынскія цэнтры, дзе была добрая тэхніка і персаналу гарантаваліся высокія зарплаты. Назіраўся адток добрых медыкаў, высокакваліфікаваных спецыялістаў з дзяржаўных устаноў у прыватныя. Дзяржаўныя ж паліклінікі мелі неабходнасць і ў рамонце, і ў пераабсталяванні. З пачаткам рэфармавання сферы медыцыны мы за дастаткова кароткі час змаглі правесці амаль поўнае перааснашчэнне. У кожнай паліклініцы цяпер ёсць сучасная медыцынская тэхніка. Цалкам была перааснашчана матэрыяльная база хуткай дапамогі, старыя «ўзкізі» заменены на новыя сучасныя аўтамабілі. Вельмі важным з'яўляецца пераход і на чатырохэтапную сістэму аказання медыцынскай дапамогі: першы этап — гэта амбулаторыі і паліклінікі, другі — раённыя бальніцы, трэці — абласныя і чацвёрты — рэспубліканскія навукова-практычныя цэнтры, якіх у краіне налічваецца 16. Любому чалавеку пры неабходнасці будзе аказана медыцынская дапамога на патрэбным этапе — аж да транспланталогіі. Мы паступова адыходзім ад траўмуючых аперацый, пасля большасці медыцынскіх умяшанняў людзі цяпер адчуваюць сябе амаль здаровымі ўжо на 3-5-ы дзень. Дасягненні нашай медыцыны прызнаюцца ва ўсім свеце.

Мы значна прасунуліся і ў інфарматызацыі медыцынскай галіны. У медыцынскіх устаноў ёсць свае сайты, дзе можна, напрыклад, заказаць талон. Некаторыя практыкуюць і электронную выпіску рэцэптаў. У планах — электронныя медыцынскія карты і электронныя гісторыі хваробаў. У будучыні праца па гэтым кірунку будзе завершана. Будзе лягчэй працаваць і ўрачу — менш выдаткоўваць часу на запаўненне неабходных дакументаў, больш увагі надаваць пацыенту.

Валерый Барадзeya, член Пастаяннай камісіі па бюджэце і фінансах:
— Сёння модна ляць свае саіты, дзе можна, напрыклад, заказаць талон. Сапраўды, у 1990-я гады адбыліся моцныя змены ў гэтай галіне. Тады змяніліся ўмовы жыцця: мы сталі невялікай адкрытай эканомікай. Змяніліся, адпаведна, і грамадзянскія інстытуты, у тым ліку і інстытут адукацыі. Сістэма адукацыі змянілася, але факт застаецца фактам: па ўзроўні чалавечага развіцця Беларусь займае адну з самых высокіх пазіцый у свеце. У краіне сфарміраваны культ вышэйшай адукацыі, вельмі шмат адукаваных людзей. Праўда, ёсць пачуццё ў пэўных праблемы. Так, многія людзі, атрымаўшы «модную прафесію», не могуць потым працаўладкавацца, таму што на рынку такіх спецыялістаў шмат. Што да будучыні, то паступова наша сфера адукацыі цалкам пяройдзе ад колькасных паказчыкаў да якасных. Важнай умовай стане вопыт. Ужо сёння найлепшыя прыватныя кампаніі прымаюць да сябе на працу маладога спецыяліста толькі пасля сур'ёзнага конкурснага адбору, стажыроўкі. У будучыні гэта будзе умовай прыняцця на працу і на дзяржаўныя прадпрыемствы. А як інакш? Людзі — самы каштоўны рэсурс кожнай фірмы!

Цяпер у нас ідзе дапрацоўка Кодэкса аб адукацыі. Калі ён будзе прыняты канчаткова, то сістэма запрацуе па прынцыпе: адукацыя праз усё жыццё. Гэта патрабаванне часу. Ужо сёння дзеці больш за бацькоў «прасунутыя» ў сферах мабільных і інтэрнэт-тэхналогій. Трэба не адставаць ад свету.

Надзея ЮШКЕВІЧ

Іван САВЕРЧАНКА, доктар філалагічных навук, прафесар

КРАІНА ТАЛЕНТАЎ І ТВОРЦАЎ

Дзяржаўны суверэнітэт і незалежнасць — галоўны падмурак паўнаўтаснага развіцця нацыі, фундаментальная перадумова для рэалізацыі патэнцыялу кожнага грамадзяніна краіны. Беларускі народ на працягу тысячагадовай гісторыі адстойваў права на ўласную дзяржаву, стваральнае місія якой на сучасным этапе заключаецца ва ўсебаковым забеспячэнні эканамічнага і духоўна-культурнага прагрэсу грамадства.

Сёння сістэма дзяржаўных інстытутаў у поўнай меры гарантуе бяспечнае жыццё і дзейнасць людзей, дбае пра захаванне грамадзянскіх і палітычных свабод, дае магчымасць для ўвасаблення творчых задум, урэшце, дазваляе адчуваць сябе шчаслівым і імкнуча да поспеху ў жыцці. Сярод найважнейшых задач дзяржавы — стварэнне прымальнага асяроддзя для жыцця, клопат пра экалогію, ашчаднае і рацыянальнае выкарыстанне ўсіх відаў нацыянальных прыродных рэсурсаў.

Да несумненных прырытэтаў гарманічнага і ўстойлівага развіцця грамадства належаць забеспячэнне законнасці і парадку, стварэнне эфектыўнай судовай сістэмы. Сучаснае права, заснаванае на народнай этыцы, маралі і гуманістычных

каштоўнасцях, спрадвечных уяўленнях пра добро, справядлівасць і парадак, здольнае гарантаваць сацыяльны мір і згodu. Дасканалая судовая ўлада — паказчык цывілізаванасці грамадзянскай супольнасці. Місія судовай сістэмы — вынясенне справядлівых рашэнняў у выпадках парушэння законаў.

Асноўнай крыніцай тэхналагічнага і эканамічнага прагрэсу краіны ў наш час з'яўляюцца навуковыя даследаванні, распрацоўкі і інавацыі. Гэта найбольш дзейсны інструмент паспяховага канкурывавання і ўдзелу дзяржавы ў міжнародным падзеле працы. Для стабільнасці і росквіту грамадства выключнае значэнне маюць сацыяльныя і гуманітарныя навукі. Яны забяспечваюць гарманічнае і ўстойлівае развіццё сучаснай цывілізацыі.

✓ **Ва ўмовах глабалізацыі менавіта літаратура ў значнай ступені спрыяе захаванню нацыянальнай ідэнтычнасці, забяспечвае духоўна-культурную самабытнасць беларусаў.**

Беларусь мае шматвяковыя традыцыі ў сферы навучання, прафесійнай падрыхтоўкі і выхавання. Галоўная мэта адукацыйнай сістэмы краіны — усебаковае далучэнне грамадзяніна да сацыяльнага досведу, нацыянальных і сусветных інтэлектуальных

здабыткаў. Рэгулярнае абнаўленне нацыянальнай сістэмы адукацыі, асваенне прагрэсіўных форм навучання і авалоданне новымі ведамі дазволіць беларускаму грамадству рыхтаваць нацыянальныя эліты да высокаэфектыўнага кіравання складанымі сістэмамі — вытворчасцю, сацыяльнымі працэсамі, дзяржаўнымі ўстановамі, удзельнічаць у жыцці міжземнаморскай і трансатлантычнай цывілізацыі. Сёння надзвычай важна актывізаваць міжнароднае супрацоўніцтва ў сферы адукацыі, інтэграваць нацыянальную адукацыйную сістэму ў сусветную адукацыйную прастору — з захаваннем высокай якасці нацыянальнай адукацыйнай мадэлі.

Беларусь — краіна таленавітых і творчых людзей. Нацыянальная культура і мастацтва адгрываюць ключавую ролю ў выхаванні сумленных і адказных грамадзян краіны. Асабліва роля належыць тут мастацкай літаратуры, бо творы прыгожага пісьменства аказваюць уздзеянне на інтэлектуальнае развіццё чалавека і адначасова фарміруюць яго духоўны свет. Праз мастацкія вобразы майстры слова ўсталёўваюць грамадскія ідэалы, ствараюць прыклады і ўзоры, вартыя пераймання. Шэдэўры нацыянальнага пісьменства, творы класічнай спадчыны і лепшыя здабыткі сучасных майстроў слова — незаменныя складнікі патрыятычнага выхавання. Ва ўмовах глабалізацыі менавіта літаратура ў значнай ступені спрыяе захаванню нацыянальнай ідэнтычнасці, забяспечвае духоўна-культурную самабытнасць беларусаў. Нарошчванне патэнцыялу

беларускай літаратуры — прозы, паэзіі, драматургіі, публіцыстыкі — нязменна служыць паляпшэнню маральнасці ў грамадстве, узабагачае духоўнае жыццё людзей і істотна павышае культуру ўзаемадачынненняў.

Пашана да адукаваных і культурных людзей, падтрымка іх высокага сацыяльнага статусу ў грамадстве ўсталёўваліся на Беларусі спакойна. Несумненна, і надалей яны заслугуваюць перманентнага клопату з боку дзяржавы. Важна стымуляваць таленавітых, дзеля чаго павялічваць колькасць разнастайных конкурсаў і дзяржаўных узнагарод за буйныя навуковыя здабыткі і значныя творчыя дасягненні.

Беларусь спрадвеку з'яўляецца шматнацыянальнай і поліканфесійнай краінай. Павага да нацыянальных меншасцяў, стварэнне магчымасцяў для развіцця іх культуры, мовы, спадчыны, а таксама падтрымка дыялогу канфесій і дзяржаўных узнагарод за буйныя навуковыя здабыткі і значныя творчыя дасягненні.

Географічна і ментальна наша краіна надзвычай прыдатная для выканання гістарычнай місіі паядання і дыялогу, выпрацоўкі стратэгіі супольнай будучыні народаў на еўразійскім кантыненте. Увогуле, асновай нашага штодзённага жыцця з'яўляюцца чалавечая добразычлівасць, спагадлівасць, сяброўства, узаемавыручка — тыя якасці, якія праяўляюцца ў нас не лакальна, а паўсюдна, на ўзроўні ўсёй краіны

■ Добрая навіна

**САДОК
ДЛЯ САМЫХ МАЛЕНЬКІХ**
Дзіцячы садок на 75 месцаў адкрыўся ў Касцюковічах. Тут размесціцца 4 групы дзяцей, дзве з якіх — ясельныя, разлічаныя на выхаванцаў да 3 гадоў. Для малых тут ёсць усё неабходнае: утульны гульнявы памяшканні, спальні, раздзявальні, санвузел, буфет. Прадугледжаны спецыяльныя кабінеты для заняткаў з лагapedам і псіхолагам, фізкультурная і музычная залы, медыцынскі блок з ізалятарам.

— Гэты садок адзінаццаты ў раёне і пяты ў самім райцэнтры, — паведаміў намеснік старшыні Касцюковіцкага райвыканкама Мікалай Платонаў. — У апошні час нараджальнасць павялічылася, а дзіцячыя садкі, якія ёсць у горадзе, былі цалкам запоўнены. Сёння праблема з недахопам месцаў у дашкольных установах вырашана.

За кошт бюджэтных сродкаў набыты мэбля, абсталяванне, цацкі. А ў падрыхтоўцы памяшканняў да прыёму маленькіх наведвальнікаў прымалі ўдзел іх бацькі. Яны дапамагалі збіраць мэблю і адкрытыя веранды для гульняў на свежым паветры, упрыгожвалі сцены памяшканняў жывццярэдаснымі малюнкамі. А старшакласнікі падчас знаходжання ў лагера працы і адпачынку шылі пасцельныя рэчы для дашкалят.

У верасні на базе гэтай установы пачне працу «матчына школа», у якой будучы рыхтаваць малых для адаптацыі ў дзіцячым садку. А яшчэ плануецца аказваць платныя паслугі для ахвотных з маленства займацца ткацтвам, авалодаць замежнай мовай, навучыцца азам харэаграфіі.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

СА ЗНІЖКАЙ ДА 70%
Кірашавыя і акцыйныя мерапрыемствы па распродажу тавараў лёгкай прамысловасці пройдуць у Брэсцкай вобласці ў канцы жніўня.

Так, 22 жніўня плошча каля Лядовага палаца і лёгкаатлетчнага манежа ў Брэсце ператворыцца ў адзін вялікі стокавы кірмаш

па распродажу тавараў лёгкай прамысловасці. На пляцоўцы размесціцца каля трыццаці прадпрыемстваў — вытворцаў абутку, швейных і трыкатажных вырабаў, гандлёвых арганізацый. Свой удзел у кірмашы-распродажы пацвердзілі такія буйныя вытворцы, як ЗАТ СП «Белкельме», ААТ «Дываны Брэста», ААТ «Швейная фірма «Лона», СП «Динама Праграм Брэст», іншыя прадпрыемствы Брэсцкай вобласці канцэрна «Беллеграм». Заяўкі на ўдзел накіравалі таксама аптвовыя базы і гандлёвыя прадпрыемствы аблспажыўсаюза.

Пакупнікам у гэты дзень будзе прапанаваны тавар па цэнах вытворцаў, са зніжкамі ў сярэднім ад 10% да 50%. Некаторыя прадпрыемствы знізяць рознічныя кошты на сваю прадукцыю да 70%.

У апошнюю суботу месяца, 29 жніўня, гандаль рэгіёна прыме ўдзел у традыцыйнай

рэспубліканскай акцыі «Адзіны дзень зніжак». За кошт узгодненага зніжэння коштаў вытворцаў і гандлёвай надбавкі суб'ектамі гандлю пакупнікам будучы прадастаўлены скідкі на нехарчовыя тавары ў памеры не менш за 15-20%.

Акрамя таго, у рэгіёне працягваюцца школьныя кірмашы. Напярэдадні новага навучальнага года, у асноўным па суботах і нядзелях, а таксама ў іншыя дні тыдня, пашыраны продаж тавараў школьнага асартыменту пройдзе ў Брэсце, Баранавічах, Пінску, Бярозе, іншых раённых цэнтрах і буйных населеных пунктах вобласці. Падчас выязнога гандлю, а ў кнігарнях — да сярэдзіны верасня, адбудуцца акцыі сацыяльнай накіраванасці да школьнага сезона-2015.

Канстанцін ЛЮТКЕВІЧ